กฎหมาย ป.ง. 23/8/54

สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดอุทัยธานี
เลขรับที่ 8274
วันที่ 23 ส.ค. 2554
เวลา

ที่ มท ๐๘๐๔.๕/ว ๑๖๗๙

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๔

เรื่อง กฎกระทรวงกำหนดการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร โดยพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๔

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๗.๖/ว ๑๖๗๘๘ ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๔

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับแจ้งจากกรมการปกครองว่า นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ลงนามในกฎกระทรวงกำหนดการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานครโดยพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีและได้ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ ๑๒๘ ตอนที่ ๕๐ ก ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๔ แล้ว โดยกฎกระทรวงดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือ วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๕ เป็นต้นไป และขอให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เพื่อทราบ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เพื่อทราบต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายขวัญชัย วงศ์นิติกร)
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

40516
11 ก.ค. 2554

ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๑๖๗๘๘

กรมการปกครอง
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๗ กรกฎาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ส่งกฎกระทรวงกำหนดการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร โดยพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๔

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนากฎกระทรวงกำหนดการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร โดยพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๔ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. สาระสำคัญของกฎกระทรวงกำหนดการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร โดยพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๔ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้โปรดพิจารณาลงนามในกฎกระทรวงกำหนดการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานครโดยพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๒๘ ตอนที่ ๕๐ ก วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๔ แล้ว ซึ่งกฎกระทรวงดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๕ เป็นต้นไป

กรมการปกครองจึงขอส่งกฎกระทรวงกำหนดการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานครโดยพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๔ มาเพื่อทราบ และแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายนิรันดร์ กัณฐาณมิตร)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมการปกครอง

ส่วนกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
เลขรับ 1312
วันที่ 11 ก.ค. 2554
เวลา

ส่วนกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
เลขรับ 321
วันที่ 11 ก.ค. 2554
เวลา

สำนักการสอบสวนและนิติการ
ส่วนการสอบสวนคดีอาญา
โทร./โทรสาร ๐ ๒๓๕๖ ๙๕๕๔

กฎกระทรวง

กำหนดการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร
โดยพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง
พ.ศ. ๒๕๕๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ความผิดอาญาตามกฎหมายดังต่อไปนี้ ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองสอบสวนได้

(๑) กฎหมายว่าด้วยกองอาสารักษาดินแดน

(๒) กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า

(๓) กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรี่ยไร

(๔) กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

(๕) กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๖) กฎหมายว่าด้วยการพนัน

(๗) กฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับ

(๘) กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

(๙) กฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน

(๑๐) กฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่

(๑๑) กฎหมายว่าด้วยภาษีป้าย

(๑๒) กฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน

(๑๓) กฎหมายว่าด้วยยศและเครื่องแบบผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่กองอาสารักษาดินแดน

(๑๔) กฎหมายว่าด้วยโรงรับจำนำ

(๑๕) กฎหมายว่าด้วยโรงแรม

(๑๖) กฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

(๑๗) กฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ

(๑๘) กฎหมายว่าด้วยสุสานและฌาปนสถาน

(๑๙) กฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน เว้นแต่ความผิดที่มีโทษตามมาตรา ๗๒ มาตรา ๗๒ ทวิ มาตรา ๗๓ มาตรา ๗๔ และมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจเป็นผู้สอบสวน

ข้อ ๓ ในกรณีที่การกระทำความผิดอาญาตามกฎหมายในข้อ ๒ เป็นการกระทำกรรมเดียวที่เป็นความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย ถ้าความผิดอาญาตามกฎหมายในข้อ ๒ เป็นความผิดที่มีโทษหนักที่สุด ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองทำการสอบสวนการกระทำความผิดอาญาตามกฎหมายอื่นนั้นด้วย

ข้อ ๔ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งปลัดอำเภอผู้ปฏิบัติหน้าที่ ณ ที่ว่าการกิ่งอำเภอหรือที่ว่าการอำเภอ เป็นพนักงานสอบสวนสำหรับกิ่งอำเภอหรืออำเภอนั้น

ให้ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอหรือนายอำเภอ เป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๑๘ วรรคสี่ และเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามมาตรา ๑๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัดหรือปลัดจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย จะเข้ามาเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๑๘ วรรคสี่ และเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามมาตรา ๑๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในคดีใดคดีหนึ่งที่อยู่ในท้องที่กิ่งอำเภอหรืออำเภอที่อยู่ในจังหวัดนั้นก็ได้

ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจขอให้อธิบดีกรมการปกครองแต่งตั้งพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองในสังกัดกรมการปกครองไปร่วมสอบสวนในคดีใดคดีหนึ่งที่อยู่ในท้องที่กิ่งอำเภอ อำเภอ หรือจังหวัดก็ได้

ข้อ ๕ ในกรณีจำเป็นหรือมีเหตุอันสมควร ผู้ว่าราชการจังหวัดใดอาจประสานขอให้ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดแต่งตั้งพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจซึ่งมีอำนาจสอบสวนในจังหวัดนั้นเข้าทำการสอบสวนร่วมกับพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองในท้องที่กิ่งอำเภอ อำเภอหรือจังหวัดก็ได้

ข้อ ๖ ในการสอบสวนโดยปกติให้ใช้ที่ว่าการกิ่งอำเภอ ที่ว่าการอำเภอ หรือศาลากลางจังหวัดที่อยู่ในเขตท้องที่กิ่งอำเภอ อำเภอ หรือจังหวัดนั้น แล้วแต่กรณี เป็นสถานที่ทำการสอบสวน เว้นแต่เมื่อมีเหตุจำเป็นหรือเพื่อความสะดวกจะไปทำการสอบสวนที่ใดก็ได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ให้บันทึกเหตุดังกล่าวไว้ในสำนวนการสอบสวนด้วย

ข้อ ๗ ในกรณีจำเป็นจะต้องควบคุมผู้ต้องหาไว้ในระหว่างสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองควบคุมผู้ต้องหาไว้ ณ ที่ทำการของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง

ข้อ ๘ การสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้นำหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวของสำนักงานอัยการสูงสุดและสำนักงานตำรวจแห่งชาติมาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๙ ในคดีที่มีผู้ร่วมกระทำความผิดหลายคนและเป็นคดีที่พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองได้พยายามสืบสวนสอบสวนหาพยานหลักฐานอย่างเต็มความสามารถแล้ว แต่ไม่อาจหาพยานหลักฐานในคดีนั้นได้ หรือพยานหลักฐานที่มีอยู่ไม่เพียงพอที่จะดำเนินคดีกับผู้ต้องหาทั้งหมดหรือบางส่วนได้ พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองอาจพิจารณากันผู้ต้องหาซึ่งไม่ใช่ตัวการสำคัญไว้เป็นพยาน ทั้งนี้ การพิจารณาดังกล่าวให้คำนึงถึงความน่าเชื่อถือของพยานและประโยชน์แห่งคดีด้วย

ในการกันผู้ต้องหาไว้เป็นพยานตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองทำความเห็นโดยระบุเหตุผลและความจำเป็นเพื่อขออนุญาตเสนอต่อหัวหน้าพนักงานสอบสวนและผู้ว่าราชการจังหวัดตามลำดับ ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นควรอนุญาต ให้ทำหนังสือเพื่อขอความเห็นจากพนักงานอัยการก่อนที่จะพิจารณาอนุญาต และเมื่อพนักงานอัยการให้ความเห็นแล้ว ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองถือปฏิบัติตามความเห็นของพนักงานอัยการ

ในกรณีที่พนักงานอัยการให้ความเห็นว่าควรอนุญาต ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองกันผู้ต้องหาไว้เป็นพยาน และให้สรุปสำนวนมีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหานั้น

ข้อ ๑๐ เมื่อพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเห็นว่าการสอบสวนเสร็จแล้ว ให้เสนอสำนวนการสอบสวนพร้อมด้วยความเห็นต่อหัวหน้าพนักงานสอบสวนโดยมิชักช้า และให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนเป็นผู้ดำเนินการตามมาตรา ๑๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ข้อ ๑๑ เมื่อไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบงดการสอบสวนหรือทำความเห็นที่ควรให้งดการสอบสวนตามมาตรา ๑๔๐ (๑) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปี และได้สืบสวนสอบสวนติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าสามเดือนนับตั้งแต่วันที่รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบงดการสอบสวนและบันทึกเหตุที่งดนั้นไว้

(๒) ความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินกว่าสามปี และได้สืบสวนสอบสวนติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือนนับตั้งแต่วันที่รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบทำความเห็นที่ควรให้งดการสอบสวน

ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตาม (๑) หรือ (๒) ส่งสำนวนพร้อมด้วยบันทึกเหตุที่งดการสอบสวนหรือความเห็นที่ควรให้งดการสอบสวน แล้วแต่กรณี ไปยังพนักงานอัยการ

ข้อ ๑๒ ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทย รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมการปกครอง รองอธิบดีกรมการปกครอง ผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง ผู้อำนวยการสำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง และผู้อำนวยการส่วนและหัวหน้ากลุ่มงานในสำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง มีอำนาจควบคุม ตรวจตรา หรือแนะนำเพื่อให้การสอบสวนเป็นไปตามกฎหมาย

ในระดับจังหวัด ให้ผู้บังคับบัญชาฝ่ายปกครองตั้งแต่ปลัดจังหวัดขึ้นไป มีอำนาจควบคุม ตรวจตรา หรือแนะนำเพื่อให้การสอบสวนเป็นไปตามกฎหมาย

ข้อ ๑๓ คดีอาญาใดที่ได้ดำเนินการสอบสวนไปก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๐ จนกว่าคดีจะถึงที่สุด

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๔
อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
นายกรัฐมนตรี

ชวรัตน์ ชาญวีรกูล
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

<u>หมายเหตุ</u> :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ บัญญัติให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อวางระเบียบการงานตามหน้าที่ให้การดำเนินคดีอาญาเป็นไปโดยเรียบร้อย ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตน ประกอบกับมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๙๖ บัญญัติให้พนักงานฝ่ายปกครองชั้นผู้ใหญ่และปลัดอำเภอมีอำนาจสอบสวนความผิดอาญาในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานครได้ และเพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจของกระทรวงมหาดไทยในการรักษาความสงบเรียบร้อย การอำนวยความเป็นธรรม และให้การบังคับใช้กฎหมายตามภารกิจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สมควรกำหนดให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองทำการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร รวมทั้งทำการสอบสวนร่วมกับพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

สาระสำคัญของกฎกระทรวงฯ

๑. กฎกระทรวงนี้มีเจตนารมณ์ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองทำการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจของกระทรวงมหาดไทยในการรักษาความสงบเรียบร้อย การอำนวยความเป็นธรรม และให้การบังคับใช้กฎหมายตามภารกิจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ของทางราชการและความสะดวกของประชาชน ดังนั้นพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบการสอบสวนความผิดอาญาตามกฎหมาย ๑๙ ฉบับ <u>เต็มรูปแบบทั้งระบบ</u> ตั้งแต่รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษและต้องทำสำนวนการสอบสวนฝ่ายเดียว รวมทั้งเก็บรักษาของกลางไว้เอง ควบคุมตัวผู้ต้องหาระหว่างสอบสวน เมื่อสอบสวนเสร็จแล้วต้องสรุปสำนวนการสอบสวนพร้อมนำตัวผู้ต้องหาส่งพนักงานอัยการ เพื่อฟ้องศาลต่อไป

๒. การสอบสวนคดีอาญาตามกฎกระทรวงฯ ไม่ตัดอำนาจการสอบสวนของฝ่ายตำรวจขึ้นอยู่กับว่ามีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง หรือพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ หากมีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจสามารถใช้ดุลพินิจว่าจะส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองดำเนินการสอบสวนหรือไม่ ถ้าพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจมีดุลพินิจส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองทำการสอบสวน ก็เป็นหน้าที่โดยตรงของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองจะต้องเป็นผู้สอบสวนดำเนินคดี เนื่องจากกฎกระทรวงนี้มีเจตนารมณ์ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองรับผิดชอบการสอบสวนความผิดอาญา ซึ่งเป็นกฎหมายตามภารกิจของกระทรวงมหาดไทยโดยตรง เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เหตุที่ไม่ตัดอำนาจการสอบสวนของตำรวจ เนื่องจากตำรวจมีอำนาจสอบสวนคดีอาญาทั่วไปโดยเฉพาะในคดีที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมร้ายแรงหรือคดีที่มีความยุ่งยากซับซ้อน ซึ่งความผิดตามกฎหมายในกฎกระทรวงอาจมีความเกี่ยวพันกับคดีดังกล่าว

๓. <u>จำกัดอำนาจสอบสวนของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองในการสอบสวนความผิดตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน</u> เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน บางข้อหาหรือฐานความผิด ได้แก่ ความผิดที่มีโทษตามมาตรา ๗๒, มาตรา ๗๒ ทวิ, มาตรา ๗๓, มาตรา ๗๔ และมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.๒๔๙๐ ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจเป็นผู้สอบสวน เนื่องจากฐานความผิดดังกล่าวมีอัตราโทษสูงและการกระทำความผิดดังกล่าวมักจะเกี่ยวพันกับอาชญากรรม รวมทั้งความผิดต่อชีวิตและร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญาจึงต้องอาศัยความเชี่ยวชาญในการสอบสวน ซึ่งเป็นภารกิจหลักของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม โดยให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองทำการสอบสวนเฉพาะความผิดที่ปรากฏต่อนายทะเบียนอาวุธปืนและไม่เกี่ยวกับอาชญากรรมโดยตรง แต่ยังมีฐานความผิดที่อยู่ในอำนาจสอบสวนของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองอีก ๓๙ ฐานความผิดและมีอัตราโทษสูง เช่น ความผิดฐานจำหน่ายอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนแก่ผู้ที่ไม่ได้รับใบอนุญาตให้ซื้อ หรือมีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ ๖ เดือน ถึง ๑๐ ปี

๔. แก้ไขหลักการเดิมของข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๐ ข้อ ๒ ที่กำหนดการกระทำกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทให้พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจสอบสวน แก้ไขใหม่เป็น "ในกรณีที่การกระทำความผิดอาญาตามกฎหมาย ๑๙ ฉบับ เป็นการกระทำกรรมเดียวที่เป็นความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย ถ้าความผิดอาญาตามกฎหมาย ๑๙ ฉบับ เป็นความผิดที่มีโทษหนักที่สุด ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองทำการสอบสวนการกระทำความผิดอาญาตามกฎหมายอื่นนั้นด้วย" วัตถุประสงค์ในการกำหนดหลักการดังกล่าวขึ้นใหม่ เนื่องจากหลักการตามข้อบังคับเดิมกำหนดการกระทำกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมาย หลายบทให้พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจสอบสวนนั้น เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง เช่น กรณีพบการกระทำความผิดสวมตัวผู้อื่นทำบัตรประจำตัวประชาชนเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน และเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย พนักงานฝ่ายปกครองที่ตรวจพบการกระทำความผิดต้องไปร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจทำการสอบสวนดำเนินคดี ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขเพื่อให้การใช้อำนาจสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองสอดคล้องกับภารกิจของกระทรวงมหาดไทย และสอดคล้องกับอำนาจการพิพากษาลงโทษของศาลในการกระทำกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ซึ่งศาลต้องใช้กฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๙๐ ดังนั้นการพิจารณาอำนาจในการสอบสวนกรณีเป็นการกระทำกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทจึงต้องพิจารณาว่าในการกระทำกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทนั้น ความผิดตามกฎหมายในกฎกระทรวงเป็นความผิดที่มีโทษหนักที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับโทษในความผิดตามกฎหมายอื่นหรือไม่ หากกฎหมายตามกฎกระทรวงมีโทษหนักที่สุดแล้ว พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองซึ่งมีอำนาจสอบสวนความผิดตามกฎหมายในกฎกระทรวงย่อมมีอำนาจสอบสวนความผิดตามกฎหมายอื่นที่มีโทษเบากว่าด้วย เช่น การกระทำความผิดสวมตัวผู้อื่นทำบัตรประจำตัวประชาชนเป็นการกระทำกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ฐานแจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงาน และฐานแจ้งให้เจ้าพนักงานจดข้อความเท็จลงในเอกสารราชการตามประมวลกฎหมายอาญาและยังเป็นความผิดฐานแจ้งข้อความหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในการขอมีบัตรประจำตัวประชาชน ตาม พ.ร.บ.บัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ด้วย อัตราโทษตาม พ.ร.บ.บัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ สูงกว่าประมวลกฎหมายอาญา เมื่อพนักงานฝ่ายปกครองตรวจพบการกระทำความผิดหรือมีการร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองการกระทำความผิดสวมตัวทำบัตรประชาชนจึงอยู่ในอำนาจการสอบสวนของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง เป็นผู้สอบสวนดำเนินคดี

๕. ให้อำนาจสูงสุดในการบริหารงานคดีอยู่ที่ผู้ว่าราชการจังหวัด โดยนายอำเภอเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนในท้องที่อำเภอ และปลัดอำเภอผู้ปฏิบัติหน้าที่ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งเป็นพนักงานสอบสวนสำหรับอำเภอนั้น

การกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งปลัดอำเภอผู้ปฏิบัติหน้าที่ ณ ที่ว่าการอำเภอ เป็นพนักงานสอบสวนสำหรับอำเภอนั้นเพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณาแต่งตั้งปลัดอำเภอซึ่งมีคุณสมบัติที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวน ทั้งนี้ ปลัดอำเภอผู้ปฏิบัติหน้าที่ ณ ที่ว่าการอำเภอนั้นมีความหมายครอบคลุมถึงปลัดอำเภอที่มาช่วยราชการด้วย

กรณีมีเหตุอันสมควร ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรองผู้ว่าราชการจังหวัด หรือปลัดจังหวัด ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย จะเข้าเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนในท้องที่อำเภอที่อยู่ในเขตอำนาจของจังหวัดก็ได้

ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจขอพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองจากกรมการปกครอง (ส่วนกลาง) และหรือพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองในท้องที่อำเภอหรือจังหวัดก็ได้

๖. กรณีมีเหตุจำเป็นต้องควบคุมตัวผู้ต้องหาระหว่างการสอบสวนภายใน ๔๘ ชั่วโมง ต้องควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้ ณ ที่ทำการของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเอง เนื่องจากมาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กำหนดให้กรณีที่มีการจับจะต้องนำตัวผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวน และมาตรา ๘๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กำหนดให้จะต้องนำตัวผู้ถูกจับไปศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับถูกนำตัวไปถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน การควบคุมผู้ต้องหาจึงต้องควบคุมไว้ ณ ที่ทำการของพนักงานสอบสวน ดังนั้น เมื่อกำหนดให้พนักงานฝ่ายปกครองเป็นพนักงานสอบสวนจึงต้องควบคุมผู้ต้องหาไว้ ณ ที่ทำการของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองไม่อาจควบคุมผู้ต้องหาไว้ที่สถานีตำรวจได้

ความผิดอาญาตามกฎหมาย ๑๙ ฉบับ ส่วนใหญ่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี พนักงานสอบสวนมีอำนาจปล่อยชั่วคราว (ให้ประกันตัว) ได้โดยไม่มีประกันเลยก็ได้ ทั้งนี้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๐ วรรคสอง ในคดีมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินห้าปีจะปล่อยชั่วคราว โดยไม่มีประกันเลย หรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันด้วยก็ได้

การปล่อยชั่วคราวให้นำหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวของสำนักงานอัยการสูงสุดและสำนักงานตำรวจแห่งชาติมาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงนี้ เพื่อให้การปล่อยชั่วคราวมีมาตรฐานเดียวกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในทางปฏิบัติของสำนักงานอัยการสูงสุดและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๗. กำหนดให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองสามารถกันผู้ต้องหาเป็นพยานได้ แต่การกันผู้ต้องหาไว้เป็นพยานนั้น ต้องเป็นคดีที่มีผู้ร่วมกระทำความผิดหลายคนเนื่องจากไม่สามารถกันผู้ต้องหาไว้เป็นพยานในคดีที่มีผู้กระทำความผิดเพียงคนเดียวได้ และเพิ่มกรณีพยานหลักฐานที่มีอยู่ไม่เพียงพอที่จะดำเนินคดีกับผู้ต้องหาทั้งหมดหรือบางส่วนเพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การกันผู้ต้องหาไว้เป็นพยานของสำนักงานอัยการสูงสุดตามข้อ ๗๙ แห่งระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ.๒๕๔๗

กำหนดให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองทำความเห็นโดยระบุเหตุผลและความจำเป็นเพื่อขออนุญาตกันผู้ต้องหาไว้เป็นพยานเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เนื่องจากผู้ว่าราชการจังหวัดต้องทำความเห็นเมื่อมีคำสั่งไม่ฟ้องตามมาตรา ๑๔๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงควรกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาก่อนเพื่อจะได้ไม่ต้องทำความเห็นแย้งในภายหลัง และในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นควรอนุญาตให้กันผู้ต้องหาไว้เป็นพยานแล้ว ให้ทำหนังสือเพื่อขอความเห็นจากพนักงานอัยการก่อนที่จะพิจารณาอนุญาต และเมื่อพนักงานอัยการให้ความเห็นแล้ว

ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองถือปฏิบัติตามความเห็นของพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการตรวจสอบความเห็นของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองอันจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินคดีต่อไป เนื่องจากการกันผู้ต้องหาไว้เป็นพยานในชั้นของพนักงานสอบสวนนั้นต่อมาพนักงานอัยการอาจมีคำสั่งฟ้องผู้ต้องหาที่กันไว้เป็นพยานได้ การกันผู้ต้องหาไว้เป็นพยานในชั้นของพนักงานสอบสวนจึงไม่ผูกพันความเห็นของพนักงานอัยการในการทำคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องผู้ต้องหาตามมาตรา ๑๔๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์การกันผู้ต้องหาไว้เป็นพยานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและสำนักงานอัยการสูงสุดนอกจากนี้ในทางปฏิบัติของตำรวจจะมีการปรึกษาหารือกับพนักงานอัยการก่อนที่จะกันผู้ต้องหาไว้เป็นพยานด้วย

๘. ให้อำนาจพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองชั้นผู้ใหญ่ มีอำนาจควบคุม ตรวจตราหรือแนะนำ เพื่อให้การสอบสวนเป็นไปตามกฎหมาย

ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทย รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมการปกครอง รองอธิบดีกรมการปกครอง ผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง ผู้อำนวยการสำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง และผู้อำนวยการส่วนและหัวหน้ากลุ่มงานในสำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง มีอำนาจควบคุม ตรวจตรา หรือแนะนำเพื่อให้การสอบสวนเป็นไปตามกฎหมาย

ในระดับจังหวัด ให้ผู้บังคับบัญชาฝ่ายปกครองตั้งแต่ปลัดจังหวัดขึ้นไป มีอำนาจควบคุม ตรวจตรา หรือแนะนำเพื่อให้การสอบสวนเป็นไปตามกฎหมาย

ข้อสังเกต

๑. กฎกระทรวงนี้ตัดความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงออก เนื่องจากได้มีการเปลี่ยนแปลงรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายจาก "รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย" เป็น "รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน" และมีการโอนภารกิจตามกฎหมายดังกล่าวให้กระทรวงพลังงานแล้ว ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบกับผู้แทนกระทรวงพลังงานชี้แจงว่า ในทางปฏิบัติที่ผ่านมาตั้งแต่มีข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๐ พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจจะเป็นผู้สอบสวนความผิดอาญาตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงมาโดยตลอด

การพิจารณาว่ากฎหมายใดควรกำหนดให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองมีอำนาจสอบสวนความผิดอาญานั้น ที่ประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาโดยคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการและความสะดวกของประชาชน ด้วยเหตุนี้ แม้ว่ามีกฎหมายบางฉบับที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยไม่ได้เป็นรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมาย ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นรัฐมนตรีผู้รักษาการ และกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นรัฐมนตรีผู้รักษาการ แต่ในทางปฏิบัติที่ผ่านมาพนักงานฝ่ายปกครองเป็นผู้สอบสวนการกระทำความผิดอาญาตามกฎหมายดังกล่าวประกอบกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับและกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขมีความเกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเจ้าพนักงานตามกฎหมายนั้น และพนักงานฝ่ายปกครองจะต้องปฏิบัติงานร่วมกัน จึงกำหนดให้พนักงานฝ่ายปกครองมีอำนาจสอบสวนความผิดตามกฎหมายอาญาดังกล่าว

๒. กฎกระทรวงนี้ไม่ได้กำหนดกรณีมีปัญหาโต้แย้งเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่สอบสวนของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองกับฝ่ายตำรวจไว้ เนื่องจากคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า กรณีที่มีปัญหาว่าพนักงานสอบสวนฝ่ายใดจะเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ โดยในจังหวัดเดียวกันให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจชี้ขาด ถ้าในระหว่างหลายจังหวัดให้อัยการสูงสุดเป็นผู้ชี้ขาด เนื่องจากมาตรา ๒๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ได้บัญญัติหลักการดังกล่าวไว้แล้ว

๓. ผู้ว่าราชการจังหวัด สามารถมอบหมายให้รองผู้ว่าราชการจังหวัดหรือปลัดจังหวัดเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนได้เฉพาะการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทตามกฎกระทรวงนี้เท่านั้น ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดใช้อำนาจควบคุมการสอบสวนคดีอาญาทั่วไป ตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน ข้อ ๑๒.๔ รองผู้ว่าราชการจังหวัดหรือปลัดจังหวัดจะเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนคดี ได้ในฐานะผู้รักษาราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดเท่านั้น เพราะข้อบังคับดังกล่าวไม่ได้กำหนดให้มอบหมายได้